เรื่องเสร็จที่ ๑๑๐/๒๕๐๙

บันทึก

เรื่อง นายประจวบ บุรานนท์ ขอแลกเปลี่ยนที่ดินราชพัสดุ

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๔๐๓/๕๒๘๗ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๐๙ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นในปัญหากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่กระทรวงการคลังหารือมาโดยมีข้อเท็จจริงว่า นายประจวบ บุรานนท์ ได้เสนอเรื่องราวต่อกรมการปกครองขอเช่าที่ดินราชพัสดุซึ่งเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่ายปัจจุบัน เนื้อที่ ๑๕๑ ตารางวา โดยขอให้กรมการปกครองไปเช่าที่ดินของนายประจวบ บุรานนท์ ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนศุภมิตร เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ เพื่อปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยนายประจวบ บุรานนท์ จะให้เงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท เป็นค่ารื้อถอนและค่าปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ กระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาเรื่องนี้แล้ว เห็นสมควรให้ยกเลิกการขอแลกเช่าเป็นการแลกเปลี่ยนตามมติที่ประชุมของเจ้าหน้าที่ และมีความเห็นว่าโดยเหตุที่ที่ดินราชพัสดุแปลงนี้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินการแลกเปลี่ยนจำเป็นต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ อนึ่ง ที่ดินราชพัสดุนี้มีราคาเกินกว่าห้าแสนบาท ตามระเบียบเมื่อจะทำการแลกเปลี่ยนต้องเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเสียก่อน กระทรวงมหาดไทยจึงเสนอให้กระทรวงการคลังเป็นฝ่ายพิจารณาดำเนินการกระทรวงการคลังได้พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับเรื่องการให้แลกเปลี่ยนที่ดินที่ตั้งที่ว่าการอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่ายกับที่ดินของนายประจวบ บุรานนท์ แต่มีความเห็นว่าที่ดินราชพัสดุซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแปลงนี้ เมื่อเลิกใช้เป็นสถานที่ราชการแล้วย่อมหมดสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน การโอนกรรมสิทธิ์แลกเปลี่ยนย่อมทำได้โดยไม่ต้องออกเป็นพระราชบัญญัติ โดยที่เรื่องนี้เป็นปัญหาที่กระทรวงการคลังกับกระทรวงมหาดไทยมีความเห็นแตกต่างกัน จึงได้หารือมาเพื่อขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้ตรวจพิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้วมีความเห็นว่า ที่ดินราชพัสดุซึ่งเป็นที่ตั้งที่ว่าการอำเภอป้อมปราบศัตรูพ่ายปัจจุบันนี้ตามข้อเท็จจริงเป็นสำนักราชการบ้านเมือง มีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔[๑]

ส่งพร้อมกับหนังสือ ที่ สร.๐๘๐๒/๓๓๔๑ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๐๙

[๑] มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

เพียงแต่การที่กระทรวงมหาดไทยจะเลิกใช้ที่ดินดังกล่าวเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ ไม่ทำให้ที่ดินแปลงนี้หมดสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ดังนั้น ถ้ากระทรวงการคลังจะแลกเปลี่ยนที่ดินราชพัสดุแปลงนี้ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินกับที่ดินของนายประจวบ บุรานนท์ ก็จะต้องดำเนินการตราเป็นพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงดังกล่าวนี้ไปให้แก่นายประจวบ บุรานนท์เสียก่อน จึงจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

(ลงชื่อ) หยุด แสงอุทัย
(นายหยุด แสงอุทัย)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๐๙

---

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

(๓) ทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เป็นต้นว่า ป้อม และโรงทหาร สำนักราชการบ้านเมือง เรือรบ อาวุธยุทธภัณฑ์